

Moeren vervangen zonder

Tekst Rob W. le Mair en Bart de Coo

Voordat we van wal steken: met het maken van vegers is volstrekt niets mis. Een goede imker kan jarenlang met succes imkeren door ieder jaar opnieuw gewoon vegers te maken, zoals dat uitgelegd wordt op de beginnerscursus. Andere methoden dan de veger zijn niet per se beter, maar ze hebben allicht voordelen die de moeite van het overwegen waard zijn. Bovendien zijn ze vaak leerzaam en interessant. Probeer u deze aanpak eens. Het aardige van deze methode is vooral dat u de oude moer niet hoeft te zoeken en dat u geen doppen hoeft te breken.

Het verhaal begint rond 20 april, als de wereld om u heen knallend in bloei staat en de broedbakken behoorlijk overbevolkt beginnen te raken – er ligt een moerrooster tussen de broedbak en de honingbak. Een en ander hangt allicht af van het tempo waarmee uw volk zich ontwikkelt, maar u zorgt in elk geval dat u de zwermneiging ruim voor blijft.

U neemt de volle broedbak van de bodem af en u plaatst een lege broedbak terug. In de lege broedbak slaat u alle raampjes af. Nu weet u volstrekt zeker dat de koningin ergens in de lege bak rondloopt. Nu verdeelt u het broed over de beide bakken. De leeggekomen plaatsen vult u op met kunstraat. U legt het moerrooster terug op de onderbak. De honingbak komt natuurlijk bovenop te staan, waar anders.

Na een week zitten er in de bovenste bak geen larfjes meer die geschikt zijn om koningin te worden; daarvoor zijn ze inmiddels te oud. Het is zelfs mogelijk dat er in de bovenbak alleen nog maar gesloten broed zit. De moer zit tenslotte onder het rooster in de onderbak, niet waar? Nu is het moment gekomen om een eenvoudige scheidingsplank tussen de beide bakken te leggen (zie kader). Het gaat dus om een plank met de afmetingen van de kast. U monteert er latjes bovenop, zodat er twee vlieggaten aangebracht kunnen worden. Bestudeer de tekening goed en vermijd suffe

fouten! O ja, denk om de ventilatie! In de week voorafgaand aan dit moment had u mooi de gelegenheid om die plank in uw klusschuurtje te fabriceren.

Tussenbodern

Nu even goed opletten, alstublieft. (Eigenlijk moet u dit gewoon voor zich zien. Dat is zo veel makkelijker dan zo'n vermoeiende beschrijving als deze, maar ja.) U neemt de bovenbak met het (bijna) gesloten broed af. U haalt een raam met veel eitjes uit de onderbak en dat hangt u in het midden van de bovenbak. Op dit raampje met eitjes moeten natuurlijk doppen gaan verschijnen.

Zo, nu gaan we de boel weer opbouwen. Broedbak met moer onderop, rooster erop, honingbak erop. Daarbovenop de tussenbodern met een van beide vlieggaten geopend aan de voorzijde van de kast – de vliegopening aan de achterzijde blijft gesloten! Daarbovenop de bak met het gesloten broed en met één raampje met eitjes.

Na een week moeten er doppen op dat ene raam in de bovenbak zitten. Controleer toch maar even voor de zekerheid. Er zullen wellicht niet meer zoveel bijen in de bovenbak zitten, omdat de vliegbijen de bovenbak via de nieuwe vliegopening verlaten hebben. Die bijen waren niet georiënteerd op die nieuwe opening en die zijn dus waarschijnlijk bij thuiskomst

naar binnen gevlogen in de onderste bak met de moer. Aan de andere kant, er zijn ook bijen geboren in deze bak, maar de weegschaal is zeker teruggeveerd.

Omdraaien

Nu gaat u de bovenste bak met de doppen en met de plank die eronder zit in z'n geheel omdraaien. U opent vervolgens beide vlieggaten. Het oude vlieggat zit nu aan de achterzijde van de kast. Alle bijen die de bovenbak verlaten, zullen niet terugkeren, omdat ze niet op deze nieuwe opening georiënteerd zijn. Die bijen zullen naar binnen vliegen op de oude plaats, waar een nieuwe vliegopening verschenen is, alleen, die opening komt niet uit in de bovenbak met de doppen; die komt uit in de honingbak van het onderste volk met de oude moer. Ik hoop dat u dit niet over het hoofd gezien heeft toen u in het klusschuurtje die scheidingsplank stond te fabriceren!

Het volk in de bovenbak verliest nu alle zwermneiging. De overtollige doppen worden weggeknaagd en hopelijk zal het jonge moertje na een week of drie aan de leg zijn.

Nu kunt u de beide volken herenigen door ze op elkaar te plaatsen, zonder plank. Er zullen waarschijnlijk geen vechtpartijen ontstaat, maar laten we zekerheidshalve toch maar de krantenmethode toepassen. Volgens de bekende Duitse bijenonderzoekster Pia Aumeier is de kans het grootst dat

zoeken en doppen breken

de moeder die bovenop staat overleeft. De overlevingskansen van de jonge pasgeboren moeder nemen aanzienlijk toe als ze al gesloten broed heeft.

Variaties & voordelen

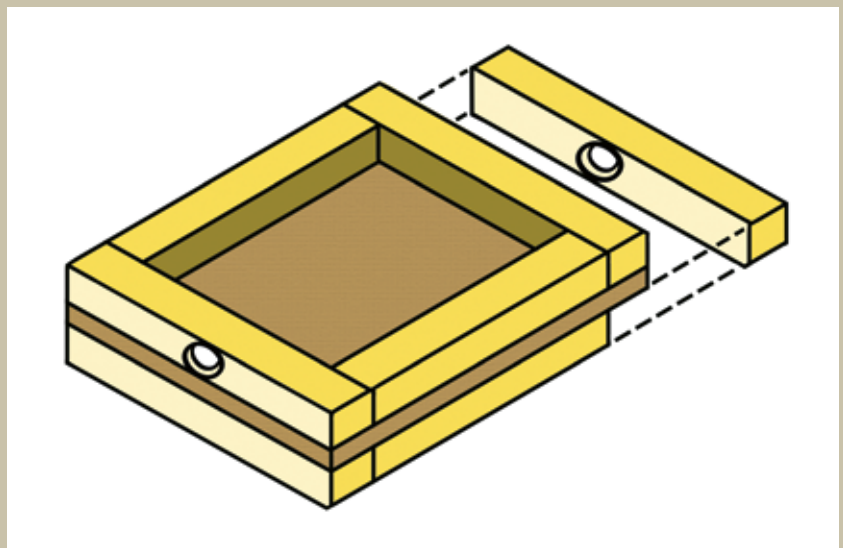
De ervaren imker zal meteen zien waar de mogelijkheden zitten tot variaties en toevoegingen. U zou bij het afslaan van het volk in een lege onderbak slechts één raampje open broed kunnen meegeven, dat kan dienen als 'vangraam' voor de varroamijten, dat u een week later uitneemt bij het plaatsen van de scheidingsplank. U kunt op het moment dat u de tussenbodem plaatst doppen laten optrekken van de oude moeder, maar u kunt er evengoed een raampje eitjes in hangen uit een ander volk. Of u hangt tussen de bovenlatten wat witte Nicotdopjes met rasmoerlarfjes.

De voordelen zijn talrijk. U heeft geen kunstzwermkastjes nodig, u bent niet afhankelijk van de dertiende dag, u kunt de bovenbak ook 's avonds omdraaien, in een rij-opstelling is dit prima uitvoerbaar, u zult geen doppen over het hoofd zien en met een snelle of trage ontwikkeling heeft u weinig te maken waardoor een en ander veel minder weersafhankelijk wordt.

Mail naar RobWleMair@gmail.com voor vragen. ●

Stappen:

1. Koop latten met een breedte en een dikte van 30 mm en een lengte van 2 m, te koop bij iedere bouwmarkt. Zaag ze op maat – neem gewoon een lege broed- of honingbak om de maten te bepalen.
2. Boor vlieggaten van 19 mm en boor rondom kleine ventilatiegaten waar de bijen niet door kunnen. Die ventilatiegaten zijn echt nodig bij het transport, als de vlieggaten afgesloten zijn met bijvoorbeeld wijnkurken.
3. Bevestig de latten op en onder de plank. Gebruik daarvoor 4 à 8 mm multiplex.

“De voordelen zijn talrijk.”